

## KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antalkönyvnyomdája, hova az előfizetés pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitott ében egy or közlési díja 10 kr. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

## SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

## ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr  
Félévre . . 2 frt 50 kr  
Negyedévre 1 frt 25 kr

## SZERKESZTŐSEG.

Beliczey-ut. 15. szám  
hova a lap szerkesztéséért illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

## Képviselési közgyűlés.

(November hó 7-én.)

E közgyűlésen a képviselők általános többséggel jelenvén meg, a 30 nappal előzőleg kitűzött tárgyak akadály nélkül voltak tárgyalhatók, s bár fizetés emelésekről, s újabb terhek vállalásáról volt szó, azokat majdnem kivétel nélkül egyhangúlag emelte határozattá a képviselőlet. Így teljes egyhangúsággal határozott el az állatorvosi fizetésnek 500 frtra, s a mérnök, számvevői fizetésnek 800 frtról 1200 frtra való felemelése. Egy adószedői állás szervezésének szükségét szintén belátván a képviselőlet, annak rendszeresítését elhatározta szótöbbséggel, szemben Dr. Haviár Gyula képviselő azon in dítványával, hogy az adó szedői állás helyett egy cultur alap kezelői állás szerveztessék, mely cultur alap kezelő aztán az adó beszédés körül is megédeznék. A múlt évi községi összes számadások, valamint a jövő évi költség előirányzat a törvényhatóság által jóváhagyatván, s bemutatattván, tudomásul vétettek, úgy szintén a járási főszolgabíró úr azon intézkedése is, mely szerint helyettes községi állatorvossá Ungár Vilmos okleveles állatorvost nevezte ki.

Dolesch Vincze kertész azon kérelmével, hogy a vámházi helyiségben a jövő év április hó 24-éig meghagyassék, elutasított, mivel e lakásra magának a városnak leendő szüksége. — Elnök bemutatja a megyei törvényhatóság azon határozatát, mellyel a községet elutasítja azon kérelmével, hogy a tűzök és nagytemető utcák a kövezet vám felemelése mellett megyei költségen köveztessenek ki,

mindamellét utasítván a községet, hogy a Tűzök utcának a Beliczey uttól a posta házig terjedő részét állandóan jó karban tartsa. Tudomásul vétetett.

Említésre méltó különösen a közgyűlésnek ama határozata, mely szerint a mérnök számvevői állást jövőben nem három évről, három évre szóló, hanem életfogytiglani választással kívánja betöltetni. Végül több rendbeli előjárói jelentés vétetvén tudomásul, az ülés befejeztetett.

## Szegényedünk . . .

Szomorú nóta az, mely általános elszegényedésünkről panaszodik. A kereskedők arról panaszoknak, hogy az üzlet pang s nem lehet boldogulni.

Az iparos azt mondja, hogy nem képes versenyezni a külföldi iparral, a honi ipart pedig nem pártolják; hiába egyesül ő e verseny ellen, megelégednék, ha úgy a hogy megélhetne, nem kívánna ő többet. S ez különösen a kisiparosra nézve áll.

Panaszkodik a gazda a nagy adó miatt; azt mondja, hogy nem képes immár annyit termelni, hogy családját is fentarthassa, befektetéseket is tehesen, adósságot is törleszsen s azonfelül előre nem látott eseményekre is takarítson s az adót fizesse, mely ónsúlylyal nehezedik rája.

S ezek nyomán kórusban panaszodik azután egy egész csoport más foglalkozásbeli ember, a ki fizetéséből él.

Panaszkodik, hogy minden drága, hogy

fizetése a becsületes megélhetést neki és családjának nem biztosítja, hogy nemcsak drága minden, de rossz is, hogy modern készítmények mind rövid tartalmuak, hogy a megélhetés gondjai tönkreteszik.

Van-e valami igazság ezekben a panaszokban s valóban oly mérveket ölt-e az elszegényedés?

E kérdésre nem oly könnyű felelni, mint első pillanatra látszik. Ehhez gazdasági viszonyaink egyben hasonló tanulmánya szükséges. De, hogyha egyrészt nagy pesszimizmusra vallana is, ha e panaszokat egész terjedelmükben igazaknak vallónak, bizony másrészt nagy optimizmus kell hozzá, ha valaki állapotainkat rózsás színben akarná feltüntetni. Mert ha elszegényedésünk nem is öltött még oly nagy mérveket, mint sokan szeretnék elhíttetni, bizony vagyonságunkra sem lehetne magasztaló ódát zengeni.

Kereskedő, iparos, gazda s a többiek panaszában van valami igazság; mert állami életünk s fenmaradásának biztosítékai oly áldozatokat követelnek mai napság minden honpolgártól, a melyek az európai konstelláció következtében nem, hogy csökkenének hanem biztosan gyarapodni is fognak. A béke fenntartása — habár ez talán ideig-óráig is tart — legnagyobb erőmegfeszítésekre készíti a kormányokat, s a népeket; s a követelt pénz és véráldozat kétségtelenül oly magas fokot ért el, mely a népek egész erejét követeli.

Ez a körülmény az egyesek megélhetését is nehezebbé teszi és súlyossá a létért való küzdelmet.

S ennek ellensúlyozására csak egy mód

## TÁROZA.

## Ottó Király násza.

[Költői elbeszélés.]

Irta: Epstein Miklós.

(Folytatás.)

Nehéz lakat függ Ottó börtönén, —  
Ott bent a fülke oly kicsiny — rideg.  
Egy kis nyíláson jó be a napsugár,  
Az is csak gyéren s tán azért csupán,  
Hogy vakságtól megóvja a szemét.  
Megrázza olykor rabbilincseit  
A rab király s fájdalmasan sohajt  
E lánczörgés az egyedüli hang,  
Miről megtudja: épe még füle?  
Nem vette-e el hallását a mély, —  
Megörjítő, félelmes siri csend? —

Sötét a vár, leszállott már az éj.  
Ottó király lehajtá, bús fejét  
Egy durva köre és elszunnyadt.  
És álmodott egy boldog szép időt:  
Királyi trónt — virágokkal tele,  
A mit hű népe szórt ott rajta szét, —  
És álmodott egy kedves szép leányról,  
Kinek sötét éjszín a két szeme,  
A karja hó, az arca csábitó,  
Izzó az ajka, szenvedélye tűz  
És csókja édes, édes, mint a méz! . . .  
— De ah! mi ez? Csattant ott kint a zár,

Ottó feljött édes álmiből,  
És hallgatóni kezdett esendesen.  
Hallá, amint halkán csattant a zár,  
Majd földre hullt egy nagy nehéz lakat, —  
Tárult az ajtó, — sápadt mécsvilág  
Derengő fénye látszott rajta be;  
Egy pörleány tartá remegve azt.  
Félőnken nézett ottkint még körül,  
Aztán belépett némán szótlanul.  
Ottó felugrott durva fekhelyéről —  
S nagyot sikoltott, hogy megismeré. —  
„Te Mond?! Mond, hogy került ide?!”  
S szólott a lány büszkén, fájdalmasan:  
„Egy válasszal maradtam még adós,  
Azért jövék, hogy megfizessem azt.  
Méltatlanul bántál velem lovag,  
Nem érdemeltem, bűnös nem vagyok.  
De vége már, nem fáj többé a szív,  
Kihalt belőle minden érzelem,  
Mely oly sokáig gyötört, kinezott. —  
Emlékszel-e, azt kérdezéd tőlem:  
„Ha egyszerű lovag volnék csupán,  
Kinek kardján és jó szívével kívül  
A kerek földön nincsen semmije —  
Tudnál-e te szeretni akkor is?”  
— Most nem szegény, de koldús vagy-király,  
Kinek még kardja s tán jó szíve sincs, —  
S én eljövök őt mértföldről ide,  
Egy vén zárdából egymagam gyalog,  
Bujdosva erdőn, árkon, bokron át,  
Hogy azt feleljem: lásd szeretlek én!  
— Ne jöjj közel, maradj csak állva ott, —

Hozzám csupán az égnek van joga;  
Papnő vagyok, Istent szolgálom én  
Attól a perectől, hogy te fogva vagy.  
Sokkal nagyobb volt ám szívem szerelme,  
Semhogy megcsalva Istent s társaim —  
Elő ne jöjjenek bármilyen módon is,  
Eloszlatni szívedből a gyanut,  
Mit rólam táplálsz ott — alaptalan?  
Ne kérdezd azt, hogy-hogy juték ide,  
Elég azt tudnod csak, hogy itt vagyok.  
De most siess, percz-percz után mulik,  
Hajnal előtt Háromszékből kiérsz, —  
De öltsd magadra ezt a pár ruhát —  
Ne ismerjen rád senki, senki sem.  
Engem ne félts, én ismerem magam,  
Csak az fáj, hogy te félreismerél.  
Ne hálálkodj, nincs arra most idő,  
Siess s vigyázz, hogy meg ne lássanak,  
Amig leérsz egész a sánczokig.  
Ott kezdődik egy óriás vadon,  
Keletnek tartás benn, nem tévedsz el úgy.  
És pár nap múlva Lengyelhonba vagy. —  
— Egy esőket adj. Így. Ez a esők legyen  
Erős lakatja múlt emlékeinknek, —  
Egy jobb világban majd találkozzunk  
S kinyitjuk azt örök gyönyörre ott. —  
És most eredj. Isten veled lovag!  
Végző imám is érted mondom én . . .“

Bálványoson, a várnak udvarán  
Látványosságra gyűl a kandi nép.  
Az udvaron magas emelvény áll,

van: a legszélsőbb egyéni takarékoság. A polgárosodás előrehaladásával a luxus is nagy kiterjedést öltött, a különben egyszerű életmódú emberek igényei is nagyobbak lettek. Nehéz ma már különbséget tenni a között, a mi valóban szükséges és hasznos s a mi könnyen nélkülözhető, t. i. csak képzelt szükségetet tesz.

A nemzet legnagyobb elismerésére és hálájára volna méltó az, a ki józan takarékoságot tudna a nemzet kebelében meghonosítani s a fényűzés ördögét képes volna száműzni mindenünne, a hol már befészkelte magát, alapját rakva le a családok boldogtalanságának.

Hogy a nemzet megfelelhessen azon nagymértékű követelményeknek, melyekkel a hazáért az állam fentartása érdekében eléje járul ahhoz szükséges, hogy minden család a maga körében emeljen oltárt a takarékoságnak s a fényűzést, a felesleges kiadást, mely romboló hatással pusztítja a vagyonosodást s a vele járó szellemi, erkölcsi és anyagi boldogtalanságot kerülje.

Hogy még azért mindig maradjon és legyenek olyanok, a kik a legszükségesebb költséget sem képesek fedezni, a kiknek körében a szegénység és a nyomorúság út tanuját, s a kik részorolnak majd vagyonosabb és jobban szituált embertársaik segélyezésére, — fájdalom — igaz. De az általános segély-akció is nagyobb erővel és képességgel működhetik a nyomor enyhítésén, hogy ha mindegyik csak addig fog nyújtózni, a meddig a takaró ér.

Azért takarékoság mindenek előtt mert csak így szabadulhatunk meg anyagi bajainktól.

### Gróf Csáky Albin Szarvason.

November 4-én, mult vasárnap a délutáni vonattal Gróf Csáky Albin városunkba érkezett.

Ez alkalommal először jelent meg a volt miniszter közöttünk mint a város díszpolgára, e körülményt felhasználta a város képviselő testülete s ünnepélyesen fogadta az érdemekben gazdag grófot.

A város képviselő testülete Gróf Bolza Pál kastélyában várta Gróf Csáky Albin megérkezését, midőn az ünnepeltet hozó fogat az udvarba berobogott szünni nem akaró éljenzés hangzott fel, melynek csillapultával Dancs Béla városunk főjegyzője eszmékben gazdag, beszéddel üdvözölte a körünkbe érkezett köz-

Sötét posztó sűrűn teríti be,  
— Rögönzött vérpád, rajt' egy tüke van,  
Mellelte bárdját nézi a bakó:  
Nincs-cserba rajt', s eléggé éles-e?  
Róbert Károly büszkén tekint körül  
Az óriás embertömög felett, —  
Kezével int megnyilnak börtönök  
És három embert vas láncok között  
Drabantok kísérnek a vérpádig.  
Az új király mostan fejezti  
Bajor Ottonnak börtönreit.  
S a nép, midőn egy fő a földre hull  
Róbertet vad lármaival — élteti.

... Egy vén zárdában ifju szép leány  
Oltár előtt térdelve mond imát.  
Halvány arcát fátyol takarja el,  
Ne lássa elhervadni senki azt!  
— Ha olykor-olykor ablakán kinéz  
Fehér galambpárt lát az ágakon  
Ugy hizelegnek, csókolják egymást!  
Sohajtván fordul a leányka el,  
Eszébe jut egy boldog szép idő,  
Eszébe jut egy halvány szép lovag,  
— Kitudja hol van, — mit tesz, — merre jár?..  
... Fent a toronyban kondul a harang,  
A templomból hallk ének hangzik át.  
Imára csukja össze két kezét,  
S Szent Mária képe ott fent a falon  
Oly biztatólant int, mosolyg felé...  
Vége.

szereketben álló Grófot, a szép beszéd elhangzása után ismét kitért a szünni nem akaró éljenzésre.

A nem várt fogadtatás láthatólag jól esett az ünnepelt Grófnak, melyet egy hosszabb beszéd elmondása után szívélyesen megköszönt, minden jelen volt egyénnel kezett szorított, s éljenzések között vissza vonult.

— **Tisztelgés Csáky Albin grófnál.** A főgymn tanárkara Csáky Albin grófnál, a volt vallás- és közoktatásiügyi miniszternél, azon alkalomból, hogy rokonai látogatására városunkba érkezett, tisztelgett. A tanárkar nevében Benka Gyula igazgató üdvözölte megszokott ékes szövegével méltatta benne az érdemekben gazdag, jellemzilárd, kitűnő hazafit, a közoktatásügynek annyi éven át buzgó harcosát, ki minisztersége alatt nemcsak maradandó alkotásokkal emelte magas színvonalra a közoktatás ügyét, hanem örök hálára is kötelezte a felekezeti tanárokat az országos nyugdíj megteremtésével; hálásan emlékezett meg végül róla mint a szarvasi főgymnasium személyes jóakarójáról, s fölkérte őt az államsegélylyel ujjannan épült tornacsarnok megtekintésére. A volt miniszter látható örömmel fogadta a tisztelgést; válaszában érdekes visszapillantást vetett politikai és közoktatásügyi működésére, s a tornacsarnok megtekintését készséggel megígérte.

— **Gróf Csáky Albin látogatása a városnál.** Kedden folyó hó 6-án Gróf Csáky Albin meglátogatta a város elöljáróságát s ott több mint egy fél órát töltött el kedélyesen beszélgetve a tanács tagjaival.

— **Csáky Albin gróf látogatása a főgymnasiumban és a tornacsarnokban.** — A nmlts. gróf a főgymn. tanárkarának tett ígéretéhez képest f. hó 6-án megjelent a gymnasiumban, s ott érdeklődéssel tekintette meg a könyvtárat, s az érettségire tett ifjak arcképeit magában foglaló nagy albumot, hosszasan elbeszélgetve a tanárkarral a minisztersége alatt tervbe vett egységes középiskoláról. Majd a tornacsarnokba ment, hol a díszornamentumok fényes mutatóit nézte végig. Távozásakor elismerő szavakkal fejezte ki Oláh Miklós tornatanárnak megelégedését úgy a tornacsarnokot, — mint a díszornamentumok mutatóit, s általában a szarvasi főgymn. tornatanítását illetőleg.

## Ujdonságok.

— **Személyi hír.** Csáky György kir. pénzügyigazgató a pénzügyi hivatalok megvizsgálása végett folyó hó 8 és 9-én városunkban időzött.

— **Az új igazságszolgáltatás.** A pereskedésben új rendszer lépett életbe november 1-én a sommás eljárásról szóló 1893. évi XVIII. és a fizetési meghagyásról szóló XIX. törvényekkel. A polgári peres eljárás új korszaka nyílt meg ezzel, eddigig nálunk ismeretlen sok új intézménnyel. Úgy ügyvédi, mint bírói körökben nagy az aggodalom, hogy még nem volt elég idejük megtanulni az új rendszert. Nagy baj különösen az, hogy járásbíróágunknál nincsen elegendő munkaezű a szóbeliség által rendkívül megszaporodott és súlyosabbá vált köteleességek teljesítésére, úgy hogy az albirák szaporítása oly követelménnyé válik, amely nélkül lehetetlen lesz az új pörököségi rendszert fentartani.

— **Miniszteri jutalom.** A belügyminiszter dr. Baky Endre öcsödi közösi orvosnak a szemés és kőthártya lob sikeres kezelésének elismerésé mellett, részére száz forint jutalmat engedélyezett.

— **A haladó Szentandrást.** Ritka olyan kis modern község van az alföldön, melynek lakosai úgy elvolnának látva a mai kornak megfelelő dolgokkal, — mint ez a mi szomszéd falucskánk. Van csinos műútja, artézi kútja, takarékpénztára, a napokban (?) kap telefont, a héten pedig alakult egy hitelszövetkezete is, mely a Budapest központi takarékpénztár vezetése alatt áll. A vasárnap megtartott alakuló gyűlésen igazgatónak Darabos Sándort, — aligazgatónak Teleky Bálintot, — pénztárnoknak Tolnay Márton, — könyvelőnek Szilágyi Sándort választották meg — jelölés alapján. Igazgatósági tagok lettek: Dr. Sinkovics György, Blazekovics Húgó, Csipai Gáspár, Nyiri Bálint, Tóth Albert, Ugrai István, Kondor Gábor, Nyilas Imre, és ifj. Tolnay Ferencz. — Felügyelő bizottsági tagok: Boros Máttyás, Szabó Mihály, Bagaméri Imre. — Megalakulási idő — 20 év, heti befizetés 10 kr.

— **Egyetemes gyűlés.** Az ág. ev. egyház egyetemes gyűlését f. hó 8 és 9. napjain tartotta Budape-

ten városunkból Áchim Ádám esperes, Havivér Dani egyházi felügyelő és Benka Gyula, főgymn. igazgató vettek részt a gyűlésen.

— **Új alapító tagok.** Az önk. tüzoltó egyesület alapító tagjává beléptek újabban: Méltóságos Gróf Csáky Albin és méltóságos neje Gróf Bolza Anna. E szerint az alapító tagok száma a kettővel tízennyolcra emelkedett.

— **Felhívás.** A tornászás, vívás, korcsolyázás és egyéb sportok üzésére tervezett egyesület megalakítása céljából a napokban köröztetett az iv, melyen az érdeklődők a szerveződé gyűlésre f. hó 11-én d. u. 3 órára a főgymnasium tornacsarnokba meghívtak. A mennyiben a körözött ivből netán kimaradt volna az érdeklődők közül valaki, a hirdetés összejövetel ex uton is közzétételük, s arra a résztvenni szándékozók meghívhatnak.

— **Kérelem.** Tisztelettel fölkérem a kaszinó tő tagjai közül azokat, kiknél régebb idő óta vannak könyvek, hogy ezeket lehető rövid idő alatt a könyvtár rendezetése céljából beszoalgtatni sziveskedjenek. M o c s k ö n y i J ó z s e f, Könyvtáros.

— **A vármegye rendkívüli közgyűlése folyó hó 19-ikén fog megtartatni.** Főtárgya az agrárszociális bizottságnak javaslata lesz. Ezen kívül még több és ezek között néhány fontosabb tárgy is tanácskozás alá kerül.

— **Államsegély.** A vallás és közoktatásügyi miniszter, a szarvasi polgári leányiskola 1894/5. tanévi szükségleteinek részbeni fedezésére 300 frt államsegélyt utalványozott ki.

— **Sikkasztás az orosházi postán.** Lesnikán Sándor, ki az orosházi postahivatalnál a pénz fel- és leadásnál volt alkalmazva, furcsa módon akart anyagi helyzetén javítani. Ugyanis három darab 500 forintra szóló postautalványt csempészett be a hivatalba s azt ott a kezelése alatti könyvben rendesen elkönyvelte. Az utalványozott összeget 1500 frtot szépen nyugodtan kivette a pénztárból, és mint a kit tényleg megillet a pénz, szobrára vágta. A vizsgálat során, melyet Rutter kir. postai tanácsos, és Zilahy László ottani kir. postafőnök vezet, Lesnikán bevallotta, hogy a dolgotan ő a bűnös. Töredelmesen beismerte, hogy a három darab 500 forintra szóló utalványt maga készítette és bűntársával, Polónyi orosházi lakossal, vétette fel az összeget. A házkutatás is eredménnyel járt, mert 400 frtot a sikkasztó lakásának padlásán megtaláltak. Érdekes, hogy amely napon Lesnikánt elfogták, jött meg a hivatalhoz postatisztte való kinevezése. A könnyelmű fiatalembert már át is adták a gyulai törvényszéknek.

— **Beküldetett.** Tek. Szerkesztő úr! Kérem az alábbi sorokat becses lapjának legközelebb megjelenő számában közzé tenni sziveskedjék. A „Szarvasi Lapok“ mult heti számában egy „caroon lakást kereső úri ember megbotránkozásának adott kifejezést a felett, hogy én az általa megnözött lakásért — egy butorozott szobáért — havi 20 frt bért kértem, ki kell jelentenem, hogy én a kérdéses lakásért azért kértem 20 frtot, mert a lakást az illető uriembernek nem akartam kiadni. Szarvas, 1894. nov. 10-én. OSZTERLAND JÓZSEF, ház tulajdonos.

— **Az új vendéglő építésére** már eddig 24 műépítész kereste meg a község elöljáróságát a helyszíni rajz és az építkezési program megküldése iránt, hogy terveiket beadhassák.

— **Marhalevelek kezelése.** A marhalevek kezelésével megbízott közegek igen gyakran hagyják figyelmen kívül azon utasításokat, melyek az 1888. VII. t.-czik végrehajtására kiadott rendeletben a marhalevelek szabályszerű kiállítását előírják, s az állatok darabszámát, fajtát, leírását és különös ismertető jeleit igen felületesen vezetik be a marhalevelek illető rovataiba, miáltal nemcsak az állatok forgalmának állategészségrendőri szempontból való ellenőrzését nehezítik meg, hanem az állattulajdonosok is gyakran nagy mértékben károsodnak. Különösen gyakoriak az ilyen szabályellenességek oly marhalevelek kezelésénél, a melyek több állatról szólnak és a melyekben az állatok leírására szánt rovatok alatt, gyakran oly kifejezések találhatók a melyek a szükséges ellenőrzést majdnem lehetetlenné teszik; mint pl.: „vagyisnemü, különböző idejű színű és jegyű“ stb. Ezen szabályellenességek megszüntetése céljából a földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, hogy 1. utasítsák az összes marhalevel kezelőket, hogy a különböző nemű és a különböző színű állatok számát a nem, illetve a színük szerint külön-külön tüntessék föl; 2. figyelmeztessék a községeket hogy másként kiállított marhaleveleket senki se fogadjon el s a netán mégis szabályellenesen kiállított marhalevelek kezelőit az illetékes I-ső foku hatóságnál jelentsek föl; 3. utasítsanak az összes állategészségrendőri közegek, hogy a marhalevelek kezelése tekintetében bármily uton tudomásukra jutott szabályellenességet a vor-

kozó marhalevél kiállítási helyének, marhalevél iktató-könyvi számának, a tulajdonos nevének — ha lehetséges, magának a marhalevélnek bemutatása és a szabályellenes kezelés lényegének közlése mellett, az illetékes I. foku hatóságnak jelentésük fel.

— **Békésmegye befásítása.** A vármegye intéző köreinek az a dicséretes szándéka van, hogy öt éven belül az egész megye közutait befásítsák. Erre nézve a községek tervezeteket is dolgoztak ki, melyeket a vármegye át tette a békésmegyei gazdasági eylethez vélemény adás végett.

— **Értekezlet.** A szarvasi kereskedők folyó hó 4-én mult vasárnap a „Bárány“ vendéglő termében értekezletet tartottak, melynek egyedüli tárgyát az képezte, hogy a kereskedelmi miniszterhez egy memorándum torjesszék fel adó elengedés végett. Az értekezlet Waldner Ignác elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki a memorándum megszerkesztésére.

## Irodalom.

A magyar árpár újabb nagy diadalról igen öröndetes hírt kaptunk. A leobergi kiállítás egyik osztályában, a tüzi fecskendő osztályban megvertük valamennyi külföldi gyárat. A diadalt két törekvő iparvállalatunknak köszönhetjük. A tüzi fecskendő osztályban a legelső kitüntetést, a díszoklevelet a tarnóczy-gyár Budapeston kapta, a második díjat, aranyérmét a Walseer gyár Budapeston, a harmadik díjat, aranyérmét Czernak R. gyára Tepliczen, a negyediket R. A. Smekal Szmichowban, az ötödiket Liol J.G. Biberachban, a hatodikot: ezüstérmét E. C. Flador Sorgenthalban, a hetediket, ezüstérmét Rügen Antal Krakóban, a nyolcadikat, ezüstérmét Doute R. Fr. Bialán és a kilencediket, bronzérmét a Geitner és Rausch fecskendőgyára Budapeston kapták.

Annál nagyobb örömmel konstataljuk a Tarnóczy gyár e fényes sikerét, mivel ennek nagy jelentőségét azon körülmény kölcsönöz, miszerint az esztrák ipar e téren elsörendü, régi jeles gépgyáraival szemben emelkedett elsősegre és azokat tulszárnyalta. A Tarnóczy gyár legutóbb, október 3-án Uj-Gradiskán, a Horvát-Szlavon országos gazdasági kiállításon is a legelső kitüntetést, a díszoklevelet nyerte.

„Ház tartás“ czimrel Kürthy Emilné urnó szerkesztésében Budapeston egy nálunk egészen új irányu és hízagpótló lap jelenik meg szép kiállítású 16 oldal terjedelemben havonként háromszor (elsőjén, tizedikén és huszadikán). Rendkívül gazdag tartalmából (78 állandó rovata van) csupán a fontosabbakat említi ki. A lap élén a nő-világ érdekeiről egy magvas irányezikket közöl. utánna pedig : háztartás, konyha, lakás, fűtés, pincze, hálószoza, szalon, házi ipar művészet, divat, fehérnemű, szabás-varrás, kézimunka, tudomány a házban a szépség ápolása, a nők joga, keresetforrások, a kertészet különféle nemei, baromfi-tartás, bevásárlási források, étlapok stb. stb. rovatok gazdag tartalma nyujt hasznos tudnivalókat a háztartás minden ágából. Ezen kívül Érdekesítő regényeket is közöl.

Rendkívüli kedvezmény, hogy a „Ház tartás“ olvasó közönségnek megbízásait díjtalanul elvégzi.

Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt és negyedévre 1 frt 50 kr, amely a kiadóhivatalhoz, Magyar Nyomda Budapest, VIII., József utca 45. sz alá küldendő.

## CSARNOK

### Az első.

Irta: Gaál Károly.

Apró mint a gondolat s már is zsarnok. A „kis mama“ hiába állott őrt, az apja elkényeztette. És hat évi reménykedés után nem csoda, ha szerepváltás következik be : az első (és utolsó) korlátlan urrá válik s az öröm rózsalánczait szorosra vonja kettőjük között.

Apa ma elmaradt. Kérdőleg néz körül vajon nem rejtőzik-e valahol? Ablakhoz szalad, hogy nem látja-e az utcaszólen? Megszokta már az öt órát, mikor a városház — utca sarkán feltűnik : először — egy vastag sétatbot, azután egy hosszú kabát, czilinder és vele az apa mosolygó képe.

Az „apus“ is ismeri az ablakot, sohasem hibázná el a kanyarulatnál. A mama oszonnát készít, a fű

kaczagva dugja ki eléje szöke gündör fűrtű fejecskéjét, hogy megcsokolja ; így történik ez mindennap és mégis várva-várja a pillanatot, mikor a városház tornya ötöt üt, hogy újra elgyönyörködhessek a régi, megszokott vonásokban.

Negyed hatra mult. Lassú az idő, mintha boszantaná. Zörejt hall, kiszalad ; semmi — a konyhában dörömböltek.

Előveszi a képes — könyvet, melyben a fakaton a hóstetteit oly szépen leírják, a „Bébas etjon — joux“-t. Éppen a várostrom jelenetere ütött ; nehéz ágyúkat vontatnak a kőfalak alá, csapatok rohannak elő, a vezér pejlövön intézetet támadást, a rohamnak sikere kétségtelen, a falak inogni kezdenek — s egyszerre halotti csend lesz, a küzdő felek döbbenve megállanak. A torony ormán felér fátyolt lenget a szél, a vár asszonya kétségbeesetten néz le a zsebongó tömegre.

Már mozdul, a párkányzatra lép, fátylát előre küldi s aztán — Egy, — kettő! — az óra ismét üt. . . . . kicsi tata még se jó. — Szomorú volt valóban a csata vége, a torony egészen ledült lesöpörte — az asszony kintüso. Hanem azért jó helyre esett, a fakaton a ijedtében összerokadt s két keze föntartotta. Három dárda, négy bajusz és egy fél csákó a veszteség — mindjárt felragasztja a kis tata. De hol keshetik ?

Most a mama is segít : kinéz az ablakon. Ez zavargólag hat reá : talán maga som tudta hogy kósnai fog. Kicsi tatának baja lesz. . . . .

A mama véletlenül odapillant. Éppen roszkor, mikor a vihar kitöröbben van : a hosszú pillák erősen tapadnak egymáshoz, az ajk összébb szorul. Nem hisz tekintetének ; hanem a könnyesepp kibuggyan' végigáztatja a gyermek arczát, egy másik követi, azután a harmadik, negyedik — mind több és több, mikorra a fuldoklás is meggyözi aggodalma igazságáról. És a „kis tata“ még mindig nem jó, mialatt a gyermek zokogása lecsillapíthatatlán.

Ha munkája akadt, miért nem izente meg ? Ha rosszul lett, miért nem küldött érte ? De hiszen jó kedvvel távozott, mint mindig, mikor énekével elaltatta kis fiát ! . . .

Mert az rendes szokása. Ebéd után ölébe veszi, simogatja, csokolgatja, mintha nehezére esnék, hogy othon kell hagynia. És az álom olyan jötevő : a kis Gézát éppen két órán át tartja fogva, hogy apja csókjai ébresszék fel. Dal kelti és altatja, dal az álomhozó anyyala.

És apa mindig tud újat : legalább „dudus“ úgy gondolja, hogy az esti nóta sokkal lasúbb volt, mint a mai, melynek ebéd után elaltatta.

A mama most ölébe veszi, megezirógatja és mesélni kezd neki a Liliputi- királyról. — Nagy keze volt a Liliputi — királynak és kis lába, szakáll a térdig ért és bajuszával hátul felkötözte a szintalan gyermekeket. Hanem a jó fiúknak mindig tartott a zsebében ajándékokat : lovas katonát, puskát, ágyút és olyan könyvet, mint a „Bébas“. — Egyszer a Liliputi- király elment vándorolni. Már a kék halmokhoz jutott, hol az érczvár kakaslabon forog s megpillantja egy gunnyasztó gyermeket a sziklához támaszkodva. A gyermek szomorú volt s éppen akkor gurult le a földre a furulyája. A Liliputi- király melléje ült, megkérte, hogy fűjjon neki pár dalt, aztán megjutalmazta. . . . .

(A „dudus“ mozdul s közelebb húzódik az ablakhoz.)

A kis furulyás elmondta a Liliputi- királynak minden baját az énekében : apja anyja elhalt, testvérfé meg nyomorognak. A Liliputi- király megnyitotta kincses tarisznyáját és adott neki. . . . .

. . . „Találd ki hát mit adott“ ? . . .

(A „dudus“ sirva fakad.)

A mama megint vigasztalja, hanem közben maga is kitekint, egyenesen a sarok felé. Most sem jön ; a „dudus“ pedig egyre jajgat apa után. Liliputi király ezalatt csendes birodalmába visszakerül a kis fiú meg bizonynal örvend, hogy jutalmat nyert tőle.

Kopognak. János lép be s nagy illendőséggel hozza az izenetet, hogy a tekintetes úrnak dolga akadt, ostélig hát meg se érkezhetik.

A „dudus“ rámereszti égszínkéek szemeit a vén hajdúra s mikor az ajtó utána bezárul, jajgatva összesik.

A mama szól hozzá, — nem felel ; simitja fűteit, — csak azért is nő a keserűsége. Próbálja játékkal, mesével — mind hasztalan : akkor aztán dudolni kezd fölötte.

A „dudus“ figyel ; a dal megújul : engednek könnyei ; a „kis mama“ merengő dalba kezd : elismulnak arca redői. A dalnak vége. A „dudus“ felémeli fejecskéjét.

„Kicsi mama, dalolj !“

Ujra !

A szívnek tarka képei vannak, a mint az élet is mosolyra kelt és megsomorít. Minő emlékek ujulnak meg e dalban ! . . . Voltak, a kikért rajongtunk és olyanok, a kik igaz érzésre tanítottak. A mama ringatja ölében a „dudust“, Zalogát igaz szerelmének, ő is fiatalon csalódott és fiatalon kigyógyult, mielőtt az élet betegévé válhatott volna. Most örül, hogy az álmokat tovább nem szötte és tanult lemondani. A kicsike csillapul és csókjai közt megvigasztalódik : az ő hito is megtalálta megvalósulását. Hárman élnek és hárman elégségesek a menyországnak.

A „dudus“ szeme pillái lankák ; még egy dal elaltatja.

„Kicsi mama, dalolj, dalolj !

Az alkony beáll, apa megérkezik. A „dudus“-t kérdi, hogy nem-e beteg ? emlegette-e ? sirt-e ? alszik-e ? A mama alig gyözi felelettel ; terített.

Leülnek — ketten. A kis szék üres köztük és apa nyugtalanul tekint körül. A mellékszoza zajtalan. Ha talán benézne a kicsihez !

Ne keltsük fel, nehezen aludt el !

Bárcsak valami zörejt támadna oda benn ! Mama nem barátja a kísérleteknek, a „dudus“ nyugtalanodik éjjel olyankor s nem alhatnak.

De odabenn zaj támad. A „dudus“ hangot ad.

Apa felugrik s még nagyobb hatás kedvéért — feldönti a széket.

— Az istenért ! A fűcska felébred ! Maradj, maradj !

Késő !

Az ajtó feltáru : a „dudus“ félálomsan belép. Apa ölebe kapja. . . éppen kilencz óra körül. A jó kedv hamar meg fogan ; egy kis sült, azután a kedvelt sütemény, édeskés mártogató — mehozzák, a gyermekkaczajt bohó játékokat és az álmatlanságot.

— Kicsi tata, dalolj !

Előkerült a régi hang is, az alap akkord, melynek ismétlődésére megfelel az apa baritonja.

A mama is gyönyörködik ; azután pedig számít. Leszámítja ujjaín a holnapi teendőket, az ügyes-bajos dolgokat és számítani kezdi, hány óra tájban adja meg a „dudus“ — az abszolucziót ?

Az úrfi elemében van, mintha az éjt hajnalná szeretné átvarázsolni.

Hahotáz kaosóit csatogtatva, mikor a mama bölíngató szemeit látja.

Apa is szeretné már az öröndetes fordulatot ; de a dalt azért végzi, hogy újra kezdje.

— Kicsi tata, dalolj még !

Óra órát vált, a lámpa fénye révedezni kezd, az álom anyyala közéjük szárnnyal ; az öregek bolingatva hiszik, hogy valóban itt az ideje a lefekvésnek. A „dudus“-nak ki kegyelmezne ilyenkor ? Majd megbékül sorsával a párnák között.

Éjfél üt. Elecsendesülnek. Az álom jötevő, mehozza áldásait ;

— Kicsi tata ? kicsi tata ?

Hang felel, melynek nincs összhangja, csak egyenetlen skálája.

— Kicsi papa, dalolj tovább !

Az álom köde szétoszol s megint betölti magányukat a merengő dal melódiája.

És az éj lassúsága nem örökké való az árnyat pitymallat vállalja fel, a pitymallatot a kelés órája.

„Dudus“ csak reggel felé szunyadt el, elég korán hogy apa ne hallja félálmban nogatását, mikor hivatalba megy :

— Kicsi tata, dalolj tovább !

Talán visszatérne még. . . Talán örömet megbocsájtaná a nyughatatlan éjlet, csak hogy ismét karjai közt ringathassa. . . .

Laptulajdonos és felelős szerkesztő :

SZIKESANTAL.

## Hirdetés.

Egy jó házból való fiú tanonczul elfogadtatik **Grósz Lambert**, borbély és fodrász üzletében.

**Eszenciákat.**

Rum, cognac, mindenféle szesz, italok asztali itók és kulináris gessegek azonnali elhízhatalan elkészítésére a legkiválóbb minőségben szállítók.

Azonnali ajutók 80 fokú vegyileg tisztított szeszre azonnal kellően szűrt horezet és közön éges ezetek gyártásához. Leírás és használati utasítások ingyen mellékelve.

Kiváló eredményt kereskedők Arlapot bérmentve küldök.

**Polák Károly Fülöp**  
Eszenciák-külföldi kereskedő gyára.  
**Prága.**

Megbízható ügynekek kerestetnek.

Általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszerűs mind védjegyként a budapesti iparkamaránál.



**Sósborszesz**

Általános elismert kitűnő háziszser; különösen a bedörzsölés kenő-gyuro-gyógymódnál (massage) igen jó hatásu. Ajánlható egyszerűs mind fogtisztító szerül is a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, fejkorpák képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ara egy nagy üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr.  
**Brázay Kálmán.**  
Budapest, IV kerület, Múzeum körút 23. szám.  
Kaphatók: Medveczky József, Réthy S. Komlóvszky J. Bugyis Andor, Kmetz Mihály Mikolay Pál és Nyácsik S. utódnál.

**Figyelmeztetés!**

Tévedések és félreértések kikerülése végett a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy cégünk alapító főnöke, id. **DIETRICH EMIL** úr által az 1865-ik évben létesített

**Dietrich és Gottschlig**

czég — minthogy Gottschlig József úr az egyedüli volt társtulajdonos időközben meghalt és neje mint beltag a czégből önként kilépett, — összes áru, üzletei és ingatlanai az alulírottak, mint a fennállott czég utódjai tulajdonába mentek át.

Kiváló tisztelettel:

*Dietrich és Gottschlig*

ezelőtt **DIETRICH és GOTTSCHLIG**  
cs. és kir. udvari szállítók, tea-, rum-, cognac- és palaczkőr-nagykereskedők  
**BUDAPESTEN**

KÖZPONTI IRODA: IV., Régi posta utca 10. sz.  
UDVARI TEA- ÉS RUM-RAKTÁRAK: IV., Váci-utca 18. sz.  
IV., Kegyő-tér 1. sz.  
VI., Andrassy-út 33. sz.  
VÁROSI PALACZKSŐRRAKTÁR: IV., Aranykéz-utca 1. sz.  
ÁTVITELI-PINCZÉK ÉS RAKTÁRAK: Kőbánya, Füzér-utca 30. szám.  
(saját telephelyen.)

Távirati czím: **DIETRICHFL**

Kizárólagos bizományi raktár Szarvas és környéke részére Réthy Sándor urnál.

**Glancz Izidor varrógép főraktára Szolnokon. Vasut utca. Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás olcsóbb mint Budapesten.**

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy szarvasi varrógép raktáramat feloszlattam, miután Glancz Izidor ur szolnoki varrógép raktárába mint csendes társ, cégvezető beléptem, kérem tehát b. rendeléseiket a fentjelzett czímen hozzánk juttatni szíveskedjék. Együttal b. figyelmükbe ajánljuk budapesti czégeknél is sokkal olcsóbb árjegyzékünket irántam tanusított bizalmukat továbbra is kérve

Kiváló tisztelettel:

**Legifjabb Osztreicher Lipót varrógép kereskedő,**  
a Glancz Izidor czég csendes társa és cégvezetője.

**ÁRJEGYZÉK.**

Egy magas karu új bécsi Singer varrógép zárszekerénnyel készpénzért 28 frt, részletre 35 frt. hat évi teljes jótállással.  
Keizer Griczner Rast és Gasser gyártmányok családi használatra legfinomabb kivitelben készpénzért 40 frt. részletre 50 frt. egész halk járással 6 évi jótállással.  
Stöver Keizer és Griczner karika hajós varrógépek ipari czélokra készpénzért 65 frt. részletre 80 frt. családi használatra 53 frt. részletre 70 frt. Gép részek, 1 karika hajós 2 frt 50 kr. 1 közönséges hajós 40 kr. 12 drb. válogatott legfinomabb aczél géptű 25 kr. karika hajós 40 kr. minden más géprészek a lehetőleg legolcsóbb áron Kivánatra képes árjegyzéket bérmentve küldünk.

**Elvünk kevés, haszon nagy forgalom.**